

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
lesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XXVII. Refelluntur obiectiones ex ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

mis Communionem sub vtraque sine Ecclesie dispensatione; sed concessit eam facultatem (teste Ænea Syluio in historia Bohemica, cap. 52.) cum ea conditione, vt crederent Communionem sub vna esse licitam, & proinde non esse contra ius diuinum.

TERTIO incredibilem impudentiam Illyricus in Apologia Confessionis Antuerpiensis, cap. 14. dicit Concilium TRIDENTINUM conuictum fulgore verbi Dei, tandem agnouisse suum errorem, & permisisse Communionem sub vtraque; legantur sess. 21. & 22. Concilij, & mendacium euanescat.

CAPVT XXVII.

Refelluntur obiectiones ex ratione.

RATEM testimonia Scripturæ, & Patrum, obiciunt aduersarij aliquot rationes ex Scripturis depromptas, quas breuiter diluemus. PRIMATIO à figura. Hebræi omnes in deserto biberunt aquam de petra, dicente Paulo i. Corint. 10. *Et omnes eundem potum spiritualem biberunt.* Ergo in deserto huius videntur omnes bibere sanguinem Domini: illa enim in figura contigerunt illis.

RESPONDEO; Non biberunt illi aquam de petra simul cum cibo spirituali, vt supra ostendimus, sed diuerso loco & tempore: quare tam cibus ille, quam potus signum fuit Eucharistiæ sub vna specie sumendæ.

SECUNDA ratio ab institutione. Christus instituit cœnam sub duplici specie: ergo sub duplici sumenda est, alioquin non erit cœna Domini, sed pars eius.

RESPONDEO; Si propriè, & secundum Euangelium loqui velimus, cœna Domini non constat nisi ex vna specie. Nam Luc. 22. sic legimus: *Cœnantibus illis, accepit Iesus panem, et* Et postmodum multis interiectis: *Similiter & calicem postquam* *quam cœnauit.* Et i. Cor. 11. *Similiter & calicem postquam cœnauit.* Itaque in cœna non dedit nisi Eucharistiam, sub specie panis, quæ propriè responderet cœnæ Iudaicæ, & agno Pascha: post cœnam autem dedit calicem. Vnde etiam Cyrillus in serm. 5. de lapsis dicit, calicem offerri solere præsentibus potest expleta solennia, id est, finita iam Missa. Deinde etiam cœna Domini vtraque specie constaret: tamen quia quilibet species

Species continet rem vtriusque speciei, tam esset integra cœna ex vna specie, quam ex duabus; sola enim differentia esset in vasis, quibus inferuntur cibi. Pertinent tamen duæ species ad sacrificij perfectionem, vt sæpe diximus, sed nõ est necesse, vt sacrificium, quoad omnia signa, sumatur ab omnibus: satis enim est, si pro omnibus offeratur.

TERTIA ratio ab exemplo Domini, & Apostolorum. Dominus calicem omnibus presentibus dedit: Apostoli quoque omnibus dabant. Vnde 1. Corinth. 10. *Non potestis bibere calicem Domini, & calicem demoniorum.* Et 1. Corinth. 12. *Omnes in vno Spiritu potati sumus.*

RESPONDEO; Exempla probant rem non esse illicitam in re diuina, nõ autem esse præceptam, vel necessariam; alioquin teneremur sumere Eucharistiã post alios cibos, & noctu, & post lotionem pedum: hæc enim omnia Dominus fecit. Locutus autem ille: *Omnes in vno Spiritu potati sumus*, perperam adducitur, & sæpius in dicitur à Remittio: non enim ibi agitur de potu sanguinis Domini, sed de potu Spiritus, quem haurimus in Baptismo.

QUARTA ratio à Testamento. Christus proximus mortis, Testamentum condidit, & eo legauit omnibus filiis suis corpus, & sanguinem suum, vt patet Luca 22. & 1. Corinth. 11. Ergo Testamentum corrumpunt, & iniuste filios Dei fraudant paterna hæreditate, qui laicis negant sanguinem Domini.

RESPONDEO; Hæreditas nobis relicta, non est panis, neque vinum, sed corpus, & sanguis Domini, quæ duo dantur tam sub vna, quam sub duplici specie; hoc solũ interest, quod qui bibunt ex calice, accipiunt hæreditatem in duabus tabulis: qui non bibunt, accipiunt illud idem in vna tabula. Sed hæc differentia nullius momenti est, quod attinet ad participandam hæreditatem.

QUINTA ratio à fine huius Sacramenti. Finis est Sacramenti huius, vt commemoremus Christi mortem. Sed non significatur Christi mors integrè per vnã speciem; ergo debent vtramque sumere, qui volunt Christi mortem per hoc Sacramentum commemorare. Tenentur autem omnes mortem Domini commemorare, dum Sacramentum hoc percipiunt, teste Paulo 1. Corinth. 11. ergo tenentur omnes vtramque speciem sumere.

RESPON-

RESPONDEO; Dupliciter commemoratur in Sacramento Christi mors. VNO modo per representationem, & significationem. ALTERO modo per memoriam, & narrationem. Aliter enim commemoratur aliqua victoria in comedia, ubi omnia representantur ad viuum; alio modo cum eius victoria recordatur, & aliis narrat, & indelatur. Priore modo commemoratio mortis Domini, non fit manducando, & bibendo, sed consecrando, & offerendo Deo Eucharistiam: imitatio enim mortis Domini est illa separatio corporis à sanguine in signis sensibilibus. Vnde Gregorius lib. 4. Dialog. cap. 58. & alij Patres passim in immolatione constituunt representationem mortis Dominicæ: atque ad hanc representationem perfectè exprimendam fatemur requiri utramque speciem. Posterore modo commemoratio fieri potest manducando, & bibendo: qui enim participat de hoc sacrificio, recordari debent cum gratiarum actione mortis Domini, quæ in eo sacrificio representatur. Sed ad hoc non requiritur ut utraque species sumatur. Qui enim vnâ speciem sumit, iam didicit ex consecratione, & oblatione per eam representari corpus ut mortuum; atque ita illam vnâ sumendo, in memoriam reuocare potest, & debet Christi mortem. Quare Paulus 1. Cor. II. de utraque specie seorsim dixit: *Hæc facite in meam commemorationem.*

SEXTA ratio à fructu. Dicit enim Kemnitiuſ dulcissimam consolationem sumi ex calice, qua necesse est priuaticos, qui sub vna tantum specie communicant. RESPONDEO; Non dubium est, quin in potu optimi vini valde dulciter palatum, & gula oblectentur: sed Catholici non quærunt in Sacramento istam corporalem palati, & gulæ consolationem. Si dicant se loqui de calice ut inuisibili, & insensibili modo sanguinem Domini continet; nos respondemus eundem sanguinem totum in specie panis contineri, & idè non priuari laicos dulcissima consolatione spiritus, quæ ex Domini sanguine percipitur.

SEPTIMA ratio à simili. Si potest laicis tolli pars Eucharistiæ, ergo & pars Baptismi, vel Pœnitentiæ. RESPONDEO; Si agatur de partibus essentialibus, nulla pars Sacramenti vilius tolli potest: non est autem pars essentialis species vini, sed materialis, & integralis tantum Eucharistiæ. Si agatur de integralibus, planè tolli potest pars aliqua, etiam in aliis Sacramentis.

mentis. Nam Baptismus olim fiebat per immersionem, nunc plerumque per aspersionem; & certè multò minus abluit aspersio, quam immersio; immò trina mersione aliquando utebantur fideles, aliquando vna duntaxat.

OCTAVA ratio. Si potest tolli calix, ergo & panis, & ita poterunt laici priuari penitus Sacramento. **RESPONDEO**; Potest tolli panis, si detur calix: vtrumq; autè simul tolli nequit, quia tenemur Sacramentum Eucharistiæ percipere.

NONA ratio à maiori. Datur laicis remissio peccatorum, ergo non potest eis negari signum illius remissionis: signum autem calix est. **RESPONDEO**; Argumentum contrario modo valeret. Datur signum remissionis, ergo remissio negari non potest, quia alioqui signum esset falsum. At remissio cur non potest sine signo dari? Præterea signum remissionis propriè non est calix, sed Baptismus, & Absolutio: calix enim signum est precij, quo peccata remissa sunt, & spiritualis potus, quo animæ nostræ reficiuntur.

DECIMA ratio, item à maiori. Datur laicis sanguis Domini, ergo negari non debet symbolum eius sanguinis, quod est longè vilius. **RESPONDEO**; Si habent ipsum Domini sanguinem, cur tantoperè litigant pro signo? certè qui pecunias per schedulam promissas iam accepit, non multum laborat de schedula. Deinde negatur symbolum, quia tutius datur res illa preciosissima sub vno, quàm sub duobus symbolis. Et hæc de ratiunculis Lutheri, & sectatorum eius: ex quibus manifestè colligitur nihil eos habere iustæ causæ, cur tantoperè de Ecclesia querantur ob calicis ablationem.

CAPVT XXVIII.

*Ecclesiam iustis de causis præcepisse Communio-
nem sub vna specie.*

SEQUITUR iam illa quæstio; Vtrum iustè Ecclesia præscripserit modum cõmunicandi sub vna tantum specie: quæ sanè quæstio, si vera sint quæ hæcenus diximus, facili negotio explicari potest. Demonstrabimus autem Ecclesiam rectè id fecisse, si breuiter probauerimus Ecclesiam potuisse id facere, & iustissimas causas habuisse, cur id faceret.